

บทที่ 1

ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดราชบุรี

1.1 บทนำ

1) แนะนำจังหวัดราชบุรี

“คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ดึงใจอ่างาม เพชรล้ำค่าร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี” จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านทิศตะวันตก มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศพม่า โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ระยะความยาว 73 กิโลเมตร ชุมชนเมืองราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 100 กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตจังหวัดราชบุรีประมาณ 67 กิโลเมตร มีพื้นที่จังหวัด 5,196.462 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,247,789 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่ภาคตะวันตก 8 จังหวัด

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี

ผู้นำเกษตรปลอดภัย มุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่ และใช้ทุนทางปัญญาสร้างรายได้

2) ขนาด ที่ตั้ง อาณาเขต

จังหวัดราชบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม , จังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่า มีแนวชายแดนยาวประมาณ 73 กม.

การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดราชบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ และการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้ การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอบ้านโป่ง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา 104 ตำบล 975 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 26 เทศบาล และ 85 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนประชากรทั้งสิ้น 854,564 คน เป็นชาย 402,657 คน และเป็นหญิง 451,907 คน

รูปที่ 1-1 แผนที่จังหวัดราชบุรี

3) จำนวนประชากร

จากข้อมูลของที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี พบว่า ในปี 2553 จังหวัดราชบุรีมีประชากรรวมทั้งสิ้น 839,075 คน เป็นชาย 409,599 คน (ร้อยละ 48.82) หญิง 429,476 คน (ร้อยละ 51.18) อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่อำเภอเมืองราชบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 195,291 คน รองลงมาได้แก่อำเภอบ้านโป่ง 169,900 คน และอำเภอโพธาราม 134,494 คน ส่วนอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่อำเภอวัดเพลง มีประชากรเพียง 12,075 คนเท่านั้น (ตารางที่ 1-1)

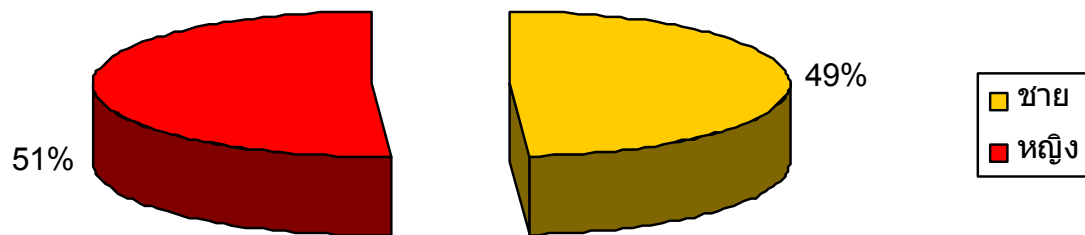
ตารางที่ 1-1 จำนวนประชากรจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอำเภอและเพศ ปี 2553

ลำดับที่	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ร้อยละ (%)		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	เมืองราชบุรี	96,296	98,995	195,291	49.31	50.69	100.00
2	บ้านโป่ง	81,592	88,308	169,900	48.02	51.98	100.00
3	โพธาราม	64,791	69,703	134,494	48.17	51.83	100.00
4	ดำเนินสะดวก	45,699	49,431	95,130	48.04	51.96	100.00
5	บางแพ	21,515	23,089	44,604	48.24	51.76	100.00
6	ปากท่อ	31,918	33,195	65,113	49.02	50.98	100.00
7	จอมบึง	29,851	30,394	60,245	49.55	50.45	100.00
8	วัดเพลง	5,823	6,252	12,075	48.22	51.78	100.00
9	สวนผึ้ง	19,885	18,627	38,512	51.63	48.37	100.00
10	บ้านคา	12,229	11,482	23,711	51.58	48.42	100.00
	รวม	409,599	429,476	839,075	48.82	51.18	100.00

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ ธันวาคม 2553

แผนภาพที่ 1-1 สัดส่วนของประชากรชายและหญิง

1.2 ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ในปี 2553 จังหวัดราชบุรี มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ณ ราคาคงที่ ปี 2531) รวมทั้งสิ้น 48,682 ล้านบาท เป็นมูลค่าในภาคการเกษตร 6,273 ล้านบาท (ร้อยละ 12.9) และมูลค่านอกภาคเกษตร 42,408 ล้านบาท (ร้อยละ 87.1) (ตารางที่ 1-2)

สาขาหลักที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่า 14,581 ล้านบาท รองลงมาได้แก่สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา 7,422 ล้านบาท และสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และป่าไม้ 6,003 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนสาขานำซึ่งเป็นสาขาที่มีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดของจังหวัด ได้แก่ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร มีการขยายตัวในปี 2550-2553 เฉลี่ยร้อยละ 10.4 ต่อปี

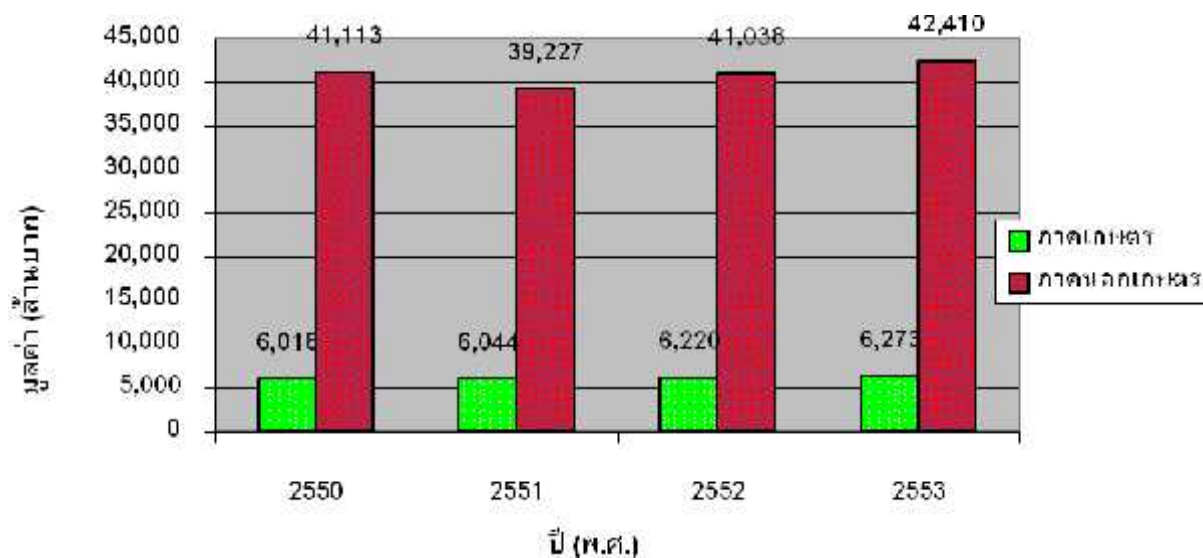
ตารางที่ 1-2 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดราชบุรี ณ ราคาคงที่ปี 2531 จำแนกตามสาขาการผลิต
พ.ศ. 2550– 2553

(หน่วย: ล้านบาท)

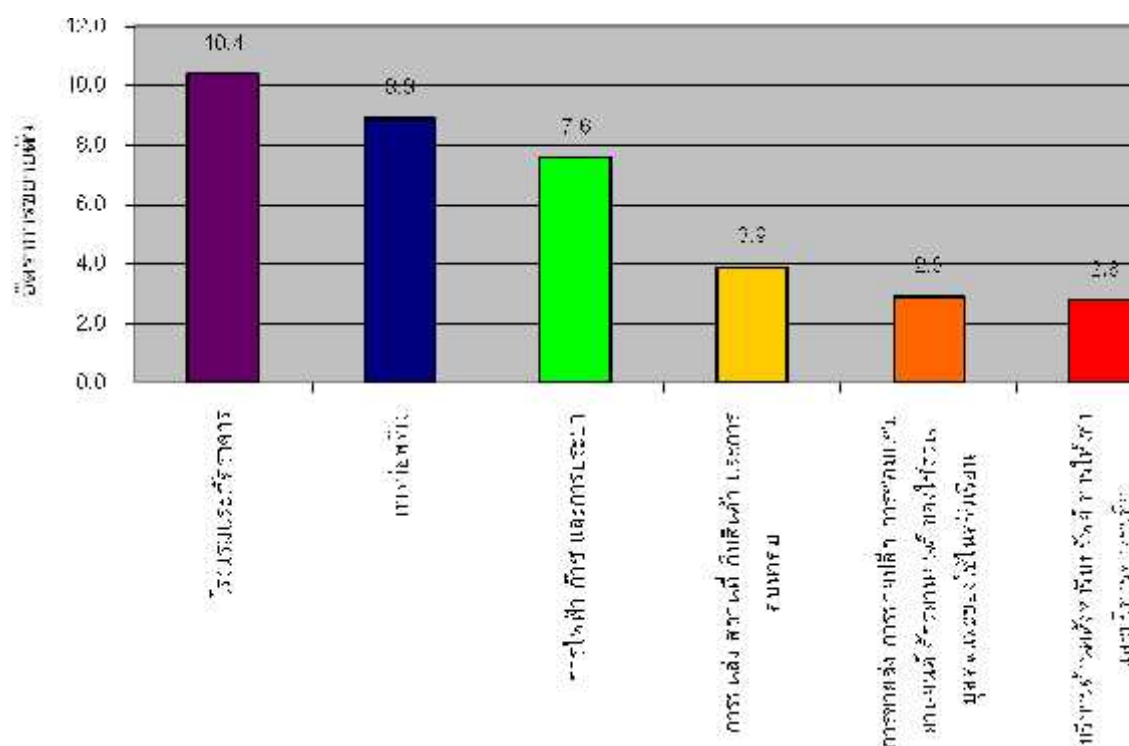
สาขาการผลิต	2550	2551	2552	2553	สัดส่วน ปี 53	อัตรา ขยายตัว
ภาคเกษตร	6,018	6,044	6,220	6,273	12.9	1.4
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	5,762	5,786	5,953	6,003	12.3	1.4
การประมง	256	258	267	270	0.6	1.8
ภาคนอกเกษตร	41,113	39,227	41,038	42,410	87.1	1.0
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1,209	1,127	1,124	1,125	2.3	-2.4
การผลิตอุตสาหกรรม	16,174	13,477	14,218	14,581	30.0	-3.4
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	5,966	6,506	6,396	7,422	15.2	7.6
การก่อสร้าง	767	797	915	990	2.0	8.9
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	5,109	4,949	5,288	5,569	11.4	2.9
โรงแรมและภัตตาคาร	124	123	152	167	0.3	10.4
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	4,305	4,791	5,351	4,834	9.9	3.9
ตัวกลางทางการเงิน	1,062	1,115	1,151	1,146	2.4	2.6
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	1,815	1,838	1,949	1,969	4.0	2.8
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกันสังคมภาคบังคับ	1,546	1,503	1,451	1,547	3.2	0.0
การศึกษา	1,384	1,370	1,430	1,442	3.0	1.4
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,015	1,004	1,029	1,019	2.1	0.1
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	609	599	556	572	1.2	-2.1
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	28	28	28	27	0.1	-1.2
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	47,131	45,271	47,258	48,683	100.0	1.1

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภาพที่ 1-2 เปรียบเทียบ GPP ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ปี 2550-2553

แผนภาพที่ 1-3 5 อันดับสาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุด

1.3 ดัชนีราคาผู้บริโภค

จากการประมวลผลดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ รายการสินค้าและบริการที่คำนวณมีจำนวน 417 รายการ สำหรับจังหวัดราชบุรีมีจำนวน 282 รายการ ครอบคลุมหมวดอาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า เกษตรสถาน การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล ยานพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร การบันเทิง การอ่าน การศึกษาและการศาสนา ยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ เพื่อนำมาคำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรี ได้ผลดังนี้

1. ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศเดือนกันยายน 2554

ใน ปี 2550 ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศเท่ากับ 100 เดือนกันยายน 2554 เท่ากับ 112.86 เทียบกับเดือนสิงหาคม 113.23 ลดลงร้อยละ 0.33 เทียบกับเดือนกันยายน 2553 สูงขึ้นร้อยละ 4.03 เทียบเฉลี่ย 9 เดือน (มกราคม - กันยายน) 2554 กับระยะเดียวกัน ปี 2553 สูงขึ้นร้อยละ 3.75

2. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนกันยายน 2554

ปี 2550 ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรี เท่ากับ 100 และเดือนกันยายน 2554 เท่ากับ 121.3 สำหรับเดือนสิงหาคม 2554 เท่ากับ 122.4

3. การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนกันยายน 2554 เมื่อเทียบกับ

3.1 เดือนสิงหาคม 2554 ลดลงร้อยละ 0.9

3.2 เดือนกันยายน 2553 สูงขึ้นร้อยละ 4.7

3.3 เฉลี่ยช่วงระยะเวลา 9 เดือน (มกราคม – กันยายน) 2554 กับระยะเวลาเดียวกันของ ปี 2553 สูงขึ้นร้อยละ 5.0

4. ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดราชบุรีเดือนกันยายน 2554 เทียบกับเดือนสิงหาคม 2554 โดยเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.9 (เดือนสิงหาคม 2554 เทียบกับเดือนกรกฎาคม 2554 สูงขึ้นร้อยละ 0.7) สาเหตุสำคัญจากการลดลงของดัชนีหมวด อาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 0.1 เป็นผลจากการลดลงของดัชนีหมวด เนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำร้อยละ 0.3 ดัชนีหมวดผักและผลไม้ร้อยละ 0.7 ดัชนีเครื่องประกอบอาหาร ร้อยละ 0.3 ส่วนดัชนีหมวดไข่และผลิตภัณฑ์นมสูงขึ้นร้อยละ 1.1 เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.4 สำหรับดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มลดลงร้อยละ 1.6 เป็นผลมาจากการลดลงของดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร ร้อยละ 3.8 สาเหตุสำคัญจากราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศโดยเฉลี่ยปรับลดลง

4.1 ดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มลดลงร้อยละ 0.1 (เดือนสิงหาคม 2554 สูงขึ้นร้อยละ 2.1) สาเหตุสำคัญมาจากการลดลงของดัชนีเนื้อสัตว์ เป็ดไก่ และสัตว์น้ำร้อยละ 0.3 เป็นผลจากการลดลงของ เนื้อสุกร ดัชนีผักและผลไม้ลดลงร้อยละ 0.7 จากการลดลงของราคาผักสดบางชนิด เช่น แตงกวา ผักชี มะเขือ ถั่วฝักยาว มะนาว ขิง ผักบางชนิดมีราคาสูงขึ้นเช่นกะหล่ำปลี ผักกาดขาว ผักคะน้า เห็ด ผักบุ้ง มะเขือเทศ บวบ พักทอง ต้นหอม หัวผักกาดขาว เป็นต้น ผลไม้สดที่มีราคาลดลง เช่น

สัมเขี้ยวหวาน มะกอกสุก

4.2 ดัชนีราคาหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มลดลงร้อยละ 1.6 (เดือนสิงหาคม 2554 ลดลงร้อยละ 0.6) เป็นผลจากการลดลงของดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 3.8 สาเหตุสำคัญจากดัชนีราคาน้ำมันเชื้อเพลิงลดลงร้อยละ 8.7 จากการลดลงของราคาขายปลีกน้ำเชื้อเพลิงในประเทศ ส่วนดัชนีหมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าสูงขึ้นร้อยละ 0.1 ดัชนีหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคลสูงขึ้นร้อยละ 0.2

5. ถ้าพิจารณาดัชนีเทียบกับเดือนกันยายน 2553 สูงขึ้นร้อยละ 4.7 (เดือนสิงหาคม 2554 เทียบกับเดือนสิงหาคม 2553 สูงขึ้นร้อยละ 5.7) ปัจจัยสำคัญจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 8.4 เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 1.9 ดัชนีเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำร้อยละ 13.2 ดัชนีไข่และผลิตภัณฑ์นมร้อยละ 2.9 ดัชนีเครื่องประกอบอาหารร้อยละ 28.8 ดัชนีเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 2.3 ดัชนีอาหารบริโภคในบ้าน และนอกบ้านร้อยละ 15.5 และ 11.5 ตามลำดับ ส่วนดัชนีผักและผลไม้ลดลง 5.5 สำหรับดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 1.4 ปัจจัยสำคัญจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า 0.1 ดัชนีหมวดเคสสถานร้อยละ 2.2 ดัชนีหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคลร้อยละ 1.8 ดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 1.5 เป็นผลมาจากการสูงขึ้นของดัชนีน้ำมันเชื้อเพลิงร้อยละ 3.5 ดัชนีหมวดการบันเทิงการอ่าน การศึกษาและการศาสนา ดัชนีหมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

ไม่เปลี่ยนแปลง

6. ถ้าพิจารณาดัชนีเฉลี่ยช่วงระยะเวลา 9 เดือน เดือนมกราคม – เดือนกันยายน ปี 2554 กับ (เดือนมกราคม – เดือนกันยายน 2553) สูงขึ้นร้อยละ 5.0 ปัจจัยสำคัญมาจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 8.0 เป็นผลจากการสูงขึ้นของดัชนีข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งร้อยละ 2.3 ดัชนีเนื้อสัตว์เป็ดไก่ และสัตว์น้ำ ร้อยละ 7.9 ดัชนีไข่และผลิตภัณฑ์นมร้อยละ 4.3 ดัชนีผักและผลไม้ร้อยละ 3.9 ดัชนีเครื่องประกอบอาหารร้อยละ 20.2 ดัชนีเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.8 ดัชนีอาหารบริโภคในบ้าน และนอกบ้าน 14.2 และ 9.3 ตามลำดับ สำหรับ ดัชนีหมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นร้อยละ 2.0 ปัจจัยสำคัญมาจากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ร้อยละ 1.0 ดัชนีหมวดเคสสถานร้อยละ 0.7 ดัชนีหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคลร้อยละ 0.6 ดัชนีหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารร้อยละ 4.2 สาเหตุสำคัญมาจากดัชนีราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้นร้อยละ 10.0 สำหรับดัชนีที่ปรับลดลงได้แก่ และ ดัชนีหมวดการบันเทิงการอ่าน การศึกษา และการศาสนามาร้อยละ 0.3 ดัชนีหมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ร้อยละ 0.5

ตารางที่ 1-3 ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดราชบุรี จำแนกตามประเภทของดัชนีและหมวดสินค้า เดือนกันยายน ปี 2554 (ปี 2550 = 100)

หมวด	สัดส่วน น้ำหนักพื้นฐาน	ดัชนี				อัตราการเปลี่ยนแปลง		
		ก.ย. 54	ส.ค. 54	ก.ย. 53	ม.ค.- ก.ย. 54	ก.ย. 54/ส.ค. 54	ก.ย. 54/ก.ย. 53	ม.ค. 54-ก.ย. 54 ม.ค. 53-ก.ย. 53
รวมทุกรายการ	100.00	122.2	122.4	117.0	120.2	-0.2	4.4	4.9
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	40.45	142.9	143.0	134.0	138.5	-0.1	6.6	8.2
ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	3.69	176.2	176.2	172.8	175.9	0.0	2.0	2.6
เนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ	6.41	141.3	142.5	129.0	135.0	-0.8	9.5	6.0
ไข่และผลิตภัณฑ์นม	3.75	120.8	121.0	115.8	120.5	-0.2	4.3	5.6
ผักและผลไม้	5.01	147.1	146.7	158.1	141.2	0.3	-7.0	9.0
เครื่องประกอบอาหาร	3.46	138.8	138.9	115.7	134.7	-0.1	20.0	17.2
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	2.43	105.9	105.9	105.2	105.6	0.0	0.7	0.5
อาหารบริโภค-ในบ้าน	6.33	167.8	167.8	145.3	160.3	0.0	15.5	13.4
อาหารบริโภค-นอกบ้าน	9.38	128.4	128.4	115.2	124.0	0.0	11.5	8.1
หมวดอื่น ๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	59.55	106.8	107.0	104.3	106.6	-0.2	2.4	1.8
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	3.94	99.2	99.2	99.3	99.2	0.0	-0.1	1.5
หมวดเคหสถาน	19.81	99.5	99.4	99.4	99.2	0.1	0.1	-0.1
หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล	6.43	102.8	102.8	102.9	102.8	0.0	-0.1	-0.1
หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสาร	20.78	117.2	117.8	110.8	116.8	-0.5	5.8	4.3
หมวดการบันเทิงการอ่านและการศึกษา	5.00	89.4	89.4	89.4	89.4	0.0	0.0	-0.4
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	3.60	114.2	114.2	114.3	114.2	0.0	-0.1	-0.8
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	72.32	115.0	115.0	109.8	113.4	0.0	4.7	3.8
กลุ่มอาหารสดและพลังงาน	27.68	136.2	136.7	130.7	133.3	-0.4	4.2	6.7
อาหารสด	18.85	146.3	146.6	144.5	142.3	-0.2	1.2	6.0
พลังงาน	8.83	118.3	119.3	106.5	117.3	-0.8	11.1	7.9

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี

**แผนภาพที่ 1-4 5 อันดับที่มีการขยายตัวสูงที่สุด ของดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป จังหวัดราชบุรี
จำแนกตามประเภทของหมวดสินค้า เดือนกันยายน ปี 2554**

